



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Brugge

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	17954
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Peter MERGAERT
adres		Baron Ruzettelaan 439 - 8310 ASSEBROEK
telefoon		050-35.81.18
fax		050-35.81.18
e-mail		olva.steenbrugge@belgacom.net
website/URL		www.olva-steenbrugge.be
	Bestuur van de instelling	116137 - VZW Katholiek Onderwijs Sint-Trudo te ASSEBROEK
adres		Collegestraat 24 - 8310 ASSEBROEK
	Scholengemeenschap	120601 - Katholiek Onderwijs St-Trudo te ASSEBROEK
adres		Sint-Katarinastraat 132 - 8310 ASSEBROEK
	CLB	114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
adres		Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	20/03/2012, 21/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	24/04/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Geert DE WITTE
	Teamleden	Lieven DEPRETTERE
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 . Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding	9
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
3.5 Lager onderwijs: leren leren	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool telt **twee vestigingsplaatsen**. De hoofdschool biedt basisonderwijs aan en ligt aan de rand van de stad Brugge. De kleuterafdeling 'Het Sparrenhof' situeert zich in een groene omgeving van de deelgemeente Assebroek. Er zijn weinig context- en inputfactoren die een belemmering vormen voor de onderwijskwaliteit. De school genereert geen GOK-lestijden.

In het kader van de **erkenningvoorwaarden** onderzocht het inspectieteam de outputgegevens van enkele geselecteerde leergebieden. In de kleuterafdeling lag de focus op Nederlands en lichamelijke opvoeding; in de lagere afdeling op Nederlands, wereldoriëntatie en de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Verder onderzocht de inspectie in het kader van het **kwaliteitsonderzoek** de procesvariabelen deskundigheidsbevordering en leerbegeleiding. Er werd eveneens een onderzoek gevoerd naar het algemeen beleid.

De onderwijsleerorganisatie heeft een wezenlijke impact op de invulling van het leergebied **lichamelijke opvoeding** in de kleuterafdeling. De school kiest voor het inrichten van kleine klasgroepen en voor het invullen van de lessen lichamelijke opvoeding door de **klastitularissen**. In de hoofdschool wordt het leergebied deels ingevuld door een **bijzondere leermeester**. De wisselende personeelsinvulling van het ambt van bijzondere leermeester, de beperkte tijd om over de bewegingsruimtes te beschikken en het geregeld wegvallen van de bewegingsmomenten dragen ertoe bij dat het leergebied lichamelijke opvoeding **weinig continu** wordt ingevuld. In de planningsdocumenten is **te weinig benutte onderwijstijd** te traceren om de leerplandoelen/ontwikkelingsdoelen 'leren bewegen' in voldoende mate na te streven. De school voldoet wat dit leergebied betreft dan ook **niet aan haar inspanningsverplichting**. De leraren verzorgen de **bewegingstussendoortjes** en hebben voldoende aandacht voor de **fijne motoriek** en de **schrijfmotoriek**. De bewegingsactiviteiten sluiten aan op het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Door gerichte observaties hebben de teamleden een **duidelijk zicht** op de vordering van de lichamelijke ontwikkeling.

Voor enkele teamleden van de kleuterafdeling is het niet duidelijk welk **referentiekader** ze moeten hanteren om het aanbod Nederlands in te vullen. Ook gebruiken de teamleden het 'Ontwikkelingsplan van de Katholieke Kleuterschool' divers en **weinig gelijkgericht**. De **beperkte onderwijskundige sturing** geeft de leraar grote vrijheid in het pedagogisch-didactisch handelen. De gelijkgerichtheid tussen de teamleden en de vestigingsplaatsen heeft dan ook nog veel groeikansen. De leraren doen een talig aanbod dat aansluit op de thema's. De verschillende aspecten van taal komen **evenwichtig** aan bod. Er is voldoende aandacht voor de **lees- en schrijfvoorwaarden**. De gebruikte **streefwoordenschat** is echter over de groepen heen niet op elkaar afgestemd. Er zijn afspraken om de **overgang** van de kleuter- naar de lagere afdeling vlot te laten verlopen. De **schoolrijpheidstesten** en een **genormeerde test** begin eerste leerjaar die bepaalde leerplandoelen uit het kleuteronderwijs dekken, geven een vrij evenwichtig beeld en een aanvaardbare score. De leraren hanteren een verzorgde omgangstaal. De school **voldoet** voor het leergebied Nederlands **aan haar inspanningsverplichting**.

Voor de realisatie van de leerplandoelen voor **Nederlands** in de lagere afdeling laten de teamleden zich leiden door een **onderwijsleerpakket**. De school biedt **bijkomende onderwijsdoelen taalbeschuwing** aan die niet steeds aansluiten bij de beginsituatie van de leerlingen. Deze doelen zijn opgenomen in de eindevaluatie. Omdat ze **niet conform** zijn met het leerplan is bijsturing hier wenselijk. Diverse outputgegevens wijzen erop dat de school de **leerplandoelen realiseert**. De school neemt waardevolle initiatieven om het **leesonderwijs** te bevorderen. **Luister-, spreek- en schrijfoefeningen** worden vaak in samenhang met andere leergebieden aangeboden. De leraren baseren zich vooral op de **methodegebonden toetsen** om de leerprestaties te evalueren.

De meeste teamleden hanteren eenzelfde onderwijsleerpakket om de leerplandoelen voor **wereldoriëntatie** te realiseren. De school ordent de lesactiviteiten per leerjaar binnen de **eindtermen**. De leraren stellen een **evenwichtig aanbod** op dat aansluit op de reële leefwereld. Uitstappen geven het werkelijkheidsgericht onderwijs een extra dimensie. De leraren benutten **voldoende onderwijstijd** om het **leerplan te realiseren** en ze doen inspanningen om ICT-vaardigheden te implementeren. Het leergebied wordt breed geëvalueerd, maar krijgt geen navolging in de **rapportering**. De tijd- en ruimtekaders zijn weinig op elkaar afgestemd; in sommige klassen ontbreken ze.

De school beperkt 'leren leren' in de onderbouw vooral tot een **algemene heuristiek**. In de bovenbouw zijn de activiteiten voor het leergebied vanuit de **leergebiedoverschrijdende eindtermen** uitgewerkt. In het kleuteronderwijs zijn er waardevolle aanzetten voor het aanleren van een **goede luisterhouding**. Door het ontbreken van een gezamenlijk gedragen visie krijgt het leergebied vaak een **persoonlijke invulling**. Sommige teamleden streven de eindtermen **eerder impliciet** na. Enkele leraren hebben een bijzondere aandacht voor het functioneel gebruik van de **agenda** als planningsdocument.

De school beschikt over een **nascholingsplan** maar het vormt nog geen doeltreffend instrument voor de verdere schoolontwikkeling. Het beleid brengt de **behoeften en noden** niet systematisch in kaart om gerichte individuele en teamgerichte nascholing aan te bieden. De school maakt weinig gebruik van **interne deskundigheid**. De individuele nascholing is soms **vrijblijvend** en weinig teamleden gaan in op het nascholingsaanbod. De meeste teamleden zijn bereid aan de eigen professionaliteit te werken, maar ze missen duidelijkheid over de richting van het werk, gerichte druk en voldoende opvolging. De onderwijsleerorganisatie heeft een grote invloed op de invulling van de **leerbegeleiding**. De school stelt de leerbegeleiding te kunnen realiseren door te kiezen voor **kleine klasgroepen**. De ondersteuning op de klasvloer is door die keuze **erg beperkt** en geconcentreerd in de onderbouw van de lagere afdeling. Opvallend is de geringe kindgerichte ondersteuning door het zorgteam in de kleuterafdeling. De klastitularissen richten zich vooral op de **eerstelijns- en intuïtieve zorg**. Doelgerichte begeleiding op langere termijn komt weinig voor. In verhouding tot haar instroomkenmerken doet de school veel beroep op **externen**. De school heeft duidelijke afspraken, procedures en documenten om de noden van kinderen op te sporen en te signaleren. De zorgwerking, die door diverse teamleden als een sterke **theoretische hulp** wordt ervaren, mist ondersteuning en opvolging op de klasvloer.

De school streeft een participatief **leiderschap** na. De visieteksten worden niet door alle teamleden gedragen met **verscheidenheid in de professionele werking** tot gevolg. De beperkte onderwijskundige sturing, die het duidelijkst tot uiting komt in de kleuterafdeling, zet de leraren aan om zelf in te vullen wat goed onderwijs is. De teamleden ervaren het **informeel overleg** als een meerwaarde.

Het inspectieteam rondt de doorlichting af met **een gunstig advies beperkt in de tijd**. De school moet de leerplandoelen **lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling** in voldoende mate nastreven. De inspectieleden zijn ervan overtuigd dat de school het doorlichtingsverslag zal aangrijpen om gelijkgericht te werken aan het optimaliseren van haar onderwijskwaliteit.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 . Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
lichamelijke opvoeding
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
leren leren

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Logistiek
Welzijn
Veiligheid
Gezondheid en hygiëne
Milieu
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De leraren hanteren een concept van de onderwijскоepel en een concordantielijst als **referentiekader** om de leerplandoelen Nederlands na te streven. Het 'Ontwikkelingsplan van de Katholieke Kleuterschool' wordt door diverse teamleden

weinig gelijkgericht aangewend en geïnterpreteerd. Voor bepaalde leraren is het uitdiepen van de ontwikkelingsaspecten tot op het niveau van de groeilijnen nog niet duidelijk. Voor enkele leraren is het niet duidelijk op welk instrument ze zich moeten baseren om **het aanbod te plannen**.

- Meerdere leraren gebruiken **planningsdocumenten** die inhoudelijk weinig op elkaar afgestemd zijn.
- Het **evenwichtig en werkelijkheidsgericht aanbod** en de **benutte onderwijstijd** vormen een indicatie dat de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands in de kleuterafdeling in voldoende mate worden nagestreefd. De resultaten van de kinderen op genormeerde toetsen in het derde kleuter en begin eerste leerjaar zijn in overeenstemming met wat van de instroom van de school kan worden verwacht. De school voldoet aan haar **inspanningsverplichting**.
- In de combinatiegroepen organiseren leraren **specifieke activiteiten** die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van de leeftijdsgroep. Deze zijn echter niet steeds terug te vinden in de planningsdocumenten.
- Binnen elk belangstellingscentrum organiseren de leerkrachten doelgericht **talige activiteiten** geordend in de vier ervaringssituaties. Hiervoor gebruiken ze vaak eigentijdse bronnen.
- De leerkrachten bepalen voor elk belangstellingscentrum een streefwoordenschat. Deze is gevarieerd en vrij volledig maar over de groepen heen niet op elkaar afgestemd. Dit hypothekeert de **verticale samenhang**. Bij het hanteren van de woordenschat is expliciete aandacht voor **horizontale samenhang** met andere leergebieden.
- De teamleden hebben aandacht voor de taalontwikkeling bij de **overgang** van het derde kleuter naar het eerste leerjaar. Hiervoor zijn er meerdere afspraken en activiteiten.
- Binnen de **taalactiviteiten** streven de leraren een gevarieerd aanbod na in de vorm van vertellen, voorlezen, poppenspel,... Er is aandacht voor zowel receptief als productief taalgebruik. Ze hanteren vaak een open vraagstelling om spreekdurf en interactie bij kleuters te bevorderen. De leraren gebruiken een **verzorgde omgangstaal** met de kleuters.
- De school biedt de oudste kleuters **taalsensibilisering** aan.
- Kinderen krijgen veel kansen tot **spreken en luisteren**; dit zowel tijdens de kringgesprekken als in de andere activiteiten.
- De leraren hebben bij ontwikkelingsondersteunende activiteiten expliciete aandacht voor het verwerven van de **leesvoorwaarden**. Dit gebeurt aansluitend bij het ontwikkelingsniveau van de kinderen. De leraren besteden veel aandacht aan de klasbibliotheek, het bibliotheekbezoek en de voorleesmomenten.
- **Schrijfvoorwaarden** zijn gevarieerd en uitdagend aan de orde.
- De leraren baseren zich op diverse observaties om de **taalontwikkeling** van de kleuter binnen het **kindvolgsysteem** in kaart te brengen. De veelheid aan gegevens binnen de beeldvorming leidt niet steeds tot planmatige zorginterventies op lange termijn. Kinderen met een vertraagde of problematische taalontwikkeling krijgen tijdens ontwikkelingsondersteunende activiteiten een extra aanbod op maat.
- **Anderstalige kleuters** krijgen vaak een specifieke ondersteuning binnen de klaswerking. De zorgcoördinator biedt voor deze kinderen extra taalstimulerende leermiddelen aan.
- De leraren gebruiken een **kindvolgsysteem** dat elementen van het 'Ontwikkelingsplan' bevat en hen een **breed beeld** verschaft over de taalontwikkeling van de kleuter.
- Bij de evaluatie van de oudste kleuters gebruiken de teamleden de resultaten van **genormeerde taaltesten**. Deze geven een indicatie en een verhoogde waakzaamheid voor risicokinderen.
- De **klas- en hoekeninrichting** biedt in de meeste klassen extra impulsen voor taalstimulering. Daartoe worden per thema enkele hoeken passend verrijkt. De

onthaalhoeken zijn functioneel uitgebouwd zodat boeiende gesprekken mogelijk worden. In sommige klassen kunnen specifieke hoeken als de luisterhoek educatiever worden ingericht.

- De school beschikt ook over voldoende **educatieve spellen** gericht op de taalontwikkeling.

3.2 Kleuteronderwijs: lichamelijke opvoeding

Voldoet niet

Motivering

- De leraren hanteren een concept van de onderwijskoepel en een concordantielijst met leerplan- en ontwikkelingsdoelen als **referentiekader** om de leerplandoelen lichamelijke opvoeding na te streven. Het 'Ontwikkelingsplan van de Katholieke Kleuterschool' wordt door diverse teamleden weinig gelijkgericht aangewend en geïnterpreteerd. Voor enkele leraren is het uitdiepen van de ontwikkelingsaspecten tot op het niveau van de groeilijnen nog niet duidelijk.
- De school kan aantonen dat ze voor de aspecten '**bewegend leren**' en '**bewegingskansen in de school**' het leerplan toepast. Het voldoende nastreven van de leerplandoelen/ontwikkelingsdoelen '**leren bewegen**' is niet gegarandeerd.
- **Voor de planning en de realisatie van het aanbod** kiest de school ervoor om de klastitularissen in te schakelen. In de hoofdschool wordt de opdracht ondersteund door een bijzondere leermeester; in de vestigingsplaats is deze ondersteuning er niet.
- De wisselende personeelsinvulling van het ambt van bijzondere leermeester, de beperkte tijd om over de bewegingsruimtes te beschikken en het geregeld wegvallen van de bewegingsmomenten dragen ertoe bij dat het leergebied lichamelijke opvoeding weinig continu wordt ingevuld. Voor verschillende klasgroepen is er in de **planningsdocumenten** te weinig **benutte onderwijstijd** te traceren om de leerplandoelen 'leren bewegen' in voldoende mate te kunnen nastreven. De school voldoet bijgevolg niet aan haar inspanningsverplichting.
- Het beperkte **aanbod is evenwichtig** en sluit waar mogelijk aan op het belangstellingscentrum van de klasgroep en de leef- en belevingswereld van de kleuter.
- De leraren putten het lesmateriaal voor lichamelijke opvoeding uit **diverse bronnen**. De kwaliteit van het aanbod is sterk afhankelijk van competenties van de individuele leraar.
- Voor de kleuters van de derde kleuterklas richt de school op het einde van het schooljaar eenmalig een **zwemactiviteit** in.
- De leraren plannen geregeld **bewegingstussendoortjes**. Voor de ontwikkeling van de **fijne motoriek** en de **schrijfmotoriek** in het bijzonder richten de leraren ontwikkelingsondersteunende activiteiten in.
- De leraren doen inspanningen om de bewegingsactiviteiten **af te stemmen** op het niveau van de lichaams- en bewegingsbeheersing van de kleuters.
- De leraren creëren een **veilig en stimulerend school- en klasklimaat**. Ze spelen doelbewust in op de fantasie van de kleuters en moedigen hen aan tot het vinden van creatieve bewegingsantwoorden of -oplossingen. De **begeleidingsstijl** van de leraren is stimulerend en aanmoedigend.
- Lichamelijke opvoeding vormt een element in de **beeldvorming** van het **leerlingvolgsysteem**.
- De leraren hanteren diverse observatiemiddelen om de motorische ontwikkeling en de betrokkenheid van de kleuter **breed te evalueren**.
- De leraren hebben oog voor het registreren van relevante gegevens over de **fijnmotorische ontwikkeling**. Sommige vaststellingen leiden tot een gedifferentieerde aanpak waarbij kleuters extra oefenkansen krijgen.

- De leraren van de hoofdschool kunnen een beroep doen op een goed uitgeruste turnzaal om de bewegingsactiviteiten te organiseren. De kinderen van 'Het Sparrenhof' hebben tijdelijk eerder beperkte mogelijkheden in een zaal van het parochiaal centrum. De school beschikt over voldoende **leermiddelen** en **groot en klein materiaal** om het leerplan te realiseren.
- Het **schooldomein** biedt boeiende exploratie- en experimenteeransen.
- De school bewaakt binnen de **kwaliteitszorg** in onvoldoende mate de onderwijstijd voor de implementatie van het leergebied lichamelijke opvoeding.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De meeste leraren hanteren vrij consequent eenzelfde **taalmethode** als **referentiekader** waarbij ze de inhouden van de verschillende domeinen in samenhang aanbieden. Dit vormt een indicatie dat de leraren de leerplandoelen op een evenwichtige en graduele wijze nastreven en/of realiseren. De school gebruikt een specifieke methode voor het **aanvankelijk lezen**.
- De school biedt in de bovenbouw extra doelen **taalbeschouwing** aan die niet steeds aansluiten bij de beginsituatie en de mogelijkheden van de leerlingen. Hiervan is bijsturing wenselijk.
- De resultaten van methodegebonden, gestandaardiseerde en netgebonden toetsen en de uitkomsten van tests in het kader van het leerlingvolgsysteem geven aan dat de school de **leerplandoelen** Nederlands met de meeste leerlingen **realiseert**.
- De school neemt diverse initiatieven om het **lezen** te bevorderen, het boek een centrale plaats te geven in het onderwijsleeraanbod en het Standaardnederlands in al haar vormen van taalgebruik te leren kennen. Om het technisch lezen te bevorderen organiseren de leraren o.a. niveaulezen. **Luister-, spreek- en schrijfoefeningen** worden vaak in samenhang met andere leergebieden aangeboden.
- Uit de analyse van de dag-, week- en jaarplanningen en toetsen blijkt een vrij **evenwichtige verdeling** van de verschillende domeinen binnen de **benutte onderwijstijd**.
- In de onderbouw is er aandacht voor **taalsensibilisering** en **taalinitiatie**.
- De leraren gebruiken voornamelijk de mogelijkheden van de taalmethode om een **gedifferentieerd aanbod** te doen. Leesteksten worden soms op niveau aangeboden en kinderen kunnen gebruik maken van sticordmaatregelen. Kinderen die voor zijn op hun leeftijd krijgen gevarieerde opdrachten met hogere moeilijkheidsgraad.
- Door te opteren voor kleine klasgroepen, kan de school **weinig ondersteuning** van het zorgteam op de klasvloer aanbieden aan kinderen met specifieke moeilijkheden. De school maakt vrij veel gebruik van externe ondersteuners met wie ze duidelijke afspraken maakt op het vlak van informatiedoorstroming en didactische aanpak.
- Methodegebonden toetsen vormen de hoofdmoot bij de **evaluatie**. De genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem zorgen voor een extra bewaking van de leervorderingen voor spellen en technisch lezen. Foutenanalyses worden wisselend uitgevoerd. Voor taalbeschouwing is de evaluatie in het 6^{de} lj niet conform het leerplan.
- Het resultaat van de leerling voor het leergebied Nederlands is een aspect van deliberatie bij de uitreiking van het **getuigschrift basisonderwijs**.
- De school beschikt over **voldoende materialen** om de leerplandoelen van het leergebied na te streven/te realiseren. In de klasinrichting zijn de methodegebonden heuristische duidelijk geafficheerd.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school hanteert in de meeste klassen eenzelfde onderwijsleerpakket als **referentiekader** om een evenwichtig thematisch aanbod van wereldoriëntatie te doen. De school ordent de lesactiviteiten per leerjaar binnen de eindtermen.
- Hoewel de werkboekjes van het onderwijsleerpakket vrij consequent gebruikt worden, doen de meeste leraren inspanningen om bij de **planning** van de leerinhouden aansluiting te vinden op de **reële leefwereld** van de kinderen en de eigen omgeving. Sommigen bieden extra (sub)thema's aan om gericht aan een aantal doelstellingen te werken.
- De school heeft een inhaalbeweging achter de rug om een **evenwichtig aanbod** van de verschillende domeinen te doen. Zo kreeg het domein techniek speciale aandacht. De leraren respecteren de voorziene **onderwijstijd** om het leergebied te realiseren.
- Het **werkelijkheidsgericht** onderwijs heeft aandacht voor de **verticale en horizontale samenhang**. Het wordt ondersteund door eendaagse en meerdaagse uitstappen, de aandacht voor actualiteit en de projectwerking (bosklassen, uitwisselingsproject Zwolle, ...). Sommige teamleden hanteren activerende werken en groeperingsvormen. Enkele klassen hebben rijke kijk- en demonstratietafels.
- De meeste teamleden doen inspanningen om de **leergebiedoverschrijdende eindtermen** in wereldoriëntatie te implementeren. Daarbij valt op dat sommigen een bijzondere aandacht hebben voor de socio-emotionele ontwikkeling.
- In de onderbouw hebben enkele groepen gedurende diverse activiteiten permanent aandacht voor de **ontwikkeling van het tijdbesef**.
- De meeste leraren maken na elk thema gebruik van de **methodegebonden toetsen** om de vorderingen binnen wereldoriëntatie na te gaan. De analyse toont aan dat er breed kan geëvalueerd worden met aandacht voor de cognitieve ontwikkeling, de ontwikkeling van vaardigheden, de transferabele inzichten en attitudes.
- De **brede evaluatie** krijgt geen vervolg in de rapportering. De school beoordeelt wereldoriëntatie in het rapport met een cijfer. Er is geen rapportering van de verschillende domeinen.
- De school beschikt over **voldoende materialen** om de leerplandoelen wereldoriëntatie na te streven/te realiseren.
- De **tijd- en ruimtekaders** zijn weinig gradueel op elkaar afgestemd en vaak niet functioneel. Soms worden ze weinig benut als permanent en groeiend referentiekader. In sommige klassen ontbreken de noodzakelijke referentiekaders.

3.5 Lager onderwijs: leren leren

Voldoet

Motivering

- In het document '**leerlijn/werkhouding leren leren**' geeft het schoolbeleid adviezen rond het implementeren van een algemene heuristiek. 'Leren leren' is in de bovenbouw vanuit de eindtermen uitgewerkt.
- Onlangs maakte de school voor 'leren leren' een **rubricering** van de activiteiten waaruit blijkt dat alle eindtermen in de schoolloopbaan aan bod komen.
- De school beschikt nog niet over een **visie** op 'leren leren' waardoor de uitvoering afhangt van de individuele opvattingen van de leraren. Enkele teamleden hebben een beperkt zicht op de inhouden van de eindtermen. Desondanks komen in de

activiteiten de eindtermen 'leren leren' impliciet en veelal op een goede manier aan bod.

- Op de klasvloer hebben de teamleden -al dan niet expliciet- **aandacht voor aspecten** van 'leren leren' onder meer door te focussen op het aanpakgedrag, door het gebruik van domeinspecifieke algoritmen en heuristieken en door het opvolgen van suggesties in het kader van het huiswerkbeleid.
- De leraren van de bovenbouw leren de leerlingen de **agenda** en de **planningsdocumenten** functioneel te gebruiken om het eigen leer- en denkproces te plannen, te bewaken, te controleren en bij te sturen. Werkvormen zoals hoekenwerk en het leren opstellen van werkschema's beogen en stimuleren het zelfstandig werken.
- De meeste teamleden hebben oog voor **problemen van affectieve aard** die een rem zijn op het leerproces zoals faalangst of een laag zelfbeeld. De feedback die de leraren tijdens het leerproces geven, stimuleren in belangrijke mate nauwkeurigheid en efficiëntie.
- Het beheersingsniveau van de eindtermen 'leren leren' wordt niet **geëvalueerd** en **gerapporteerd**. Sommige teamleden geven in het weekrapport een appreciatie voor het leergebied.
- De school heeft nog geen initiatieven genomen om de houding van de leraren t.a.v. 'leren leren' te verfijnen en hun **professionaliteit** te verhogen.
- De school heeft nog maar weinig initiatieven genomen om de **achterliggende visie** en de concrete **eindtermen te verkennen**.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

Motivering

- De school beschikt niet over een expliciete visie op de deskundigheidsbevordering waardoor de **doelgerichtheid** beperkt is. De leraren krijgen de nodige kansen om op basis van vrijwilligheid nascholing te volgen en hun professionaliteit te verhogen. Hiervoor stelt de school de informatie van het nascholingsaanbod ter beschikking.
- Het beleid brengt de onderwijskundige **behoeften en noden** van de leraren niet systematisch in kaart.
- Ter **ondersteuning** bij de realisatie van de schoolprioriteiten organiseert de school teamgerichte nascholing. De kansen tot individuele nascholing worden door de meeste teamleden weinig benut. Het beleid oefent weinig druk uit om alle leraren aan te zetten nascholing te volgen.
- Het team maakt sporadisch gebruik van de **interne expertise**. De ongetwijfeld aanwezige kwaliteiten van de personeelsleden leiden nog te weinig tot interne, gestructureerde deskundigheidsbevordering.
- De school schenkt beperkte aandacht aan de **doeltreffendheid** van haar nascholingsbeleid. Het actuele nascholingsplan is echter nog geen efficiënt beleidsinstrument voor de verdere schoolontwikkeling. Een nascholingsbeleid gebaseerd op een schoolspecifiek prioriteitenplan en tot stand gekomen vanuit een grondige behoefteanalyse, is nog geen verworvenheid.

- De **ontwikkeling** van het professionaliseringsproces heeft nog groeikansen. De meeste leraren beschikken over de nodige veranderingsbereidheid maar ze missen duidelijkheid over de richting van het werk, gerichte druk en voldoende opvolging.
- De school nam nog geen initiatieven om de leraren van de **kleuterafdeling** die zelf instaan voor (een deel van) de realisatie van het leergebied lichamelijke opvoeding bij te scholen en/of te ondersteunen in hun professionaliteit.

4.2 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:
- ontwikkeling.

4.2.1 Leerbegeleiding

Motivering

- Binnen de leerbegeleiding is de **doelgerichtheid** beperkt. De school beschikt weliswaar over een uitgeschreven zorgvisie, maar deze is weinig richtinggevend waardoor de zorgwerking door de leraren divers en volgens eigen inzichten wordt ingevuld. Meerdere teamleden stellen zich vragen rond de beleidskeuzes van het zorgbeleid. De school genereert geen GOK-lestijden.
- Ter **ondersteuning** beschikt de school over een **zorgstructuur** waarbij de groepsleerkracht als eerstelijnsverantwoordelijke een cruciale rol speelt. De school kiest voor kleine klasgroepen en stelt hiermee de leerbegeleiding te kunnen realiseren. De meeste leraren geven aan dat ze de zorgwerking als een waardevolle theoretische ondersteuning ervaren maar ze zijn vrijwel allen vragende partij voor meer structurele ondersteuning op de klasvloer.
- De school worstelt met een **jaarlijks wisselende zorgstructuur** omdat ze voor de zorg geen vooraf vastgelegd minimum aanbod voorziet. Een aantal leraren ervaren deze manier van werken als nefast.
- Binnen de leerbegeleiding richt het team zich vooral op **eerstelijns- en intuïtieve zorg**. De uitwerking van differentiatie en preventieve maatregelen is sterk leerkrachtgebonden. Het is veeleer uitzonderlijk dat leraren doelgerichte begeleiding op langere termijn binnen hun klaspraktijk voorzien.
- De keuze voor kleine klasgroepen impliceert een heel beperkte ondersteuning op de klasvloer en een minimale invulling van de **tweedelijnszorg**. Noch in de bovenbouw, noch in de kleuterafdeling voorziet de school systematische kindgerichte ondersteuning.
- In verhouding tot haar instroomkenmerken doet de school vaak beroep op de **derdelijnsondersteuning**. Er zijn met de externe logopedisten en revalidatiecentra goede afspraken om de informatiedoorstroming te verzekeren.
- De **zorgcoördinator** werkt voornamelijk op school- en leerkrachtniveau. De school zet voor enkele lestijden een **taakleerkracht** in.
- De school heeft duidelijke **afspraken, procedures en documenten** om noden van leerlingen op te sporen en te signaleren. Het MDO (multidisciplinair overleg) vormt hierin een belangrijke schakel en is structureel ingebed. De school geeft aan dat ze een goede samenwerking heeft met het CLB.
- De **detectie** van risicokinderen gebeurt gestructureerd. Door het leerlingvolgsysteem, het leerlingendossier, toetsen, screenings en observaties volgt de school de vorderingen van de kleuters en leerlingen op. De school schakelt momenteel over op een digitaal leerlingvolgsysteem.
- De school beschikt over **voldoende leermiddelen** en materialen om de zorgwerking te ondersteunen. Hoogbegaafde en anderstalige kinderen krijgen extra uitdagingen.

- De school heeft oog voor **doeltreffendheid** door jaarlijks de zorgwerking te evalueren. Het is echter minder duidelijk of ze aan de analyse van deze evaluatie passende maatregelen koppelt.
- In het zorgplan (2011-2014) werkt de school aan haar **ontwikkeling** waarbij ze bijzondere aandacht heeft voor de deskundigheidsbevordering van het team.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur streeft naar een participatief **leiderschap**. De maandelijkse personeelsvergadering vormt het forum om het algemeen beleid uit te stippelen. Het zorgbeleid ligt voornamelijk in handen van de zorgcoördinator.
- De school beschikt over diverse **visieteksten** maar deze zijn weinig inspirerend voor een gelijkgerichte schoolwerking. Dit leidt tot grote verscheidenheid in het professioneel handelen. De directeur vertrouwt op de professionaliteit van de individuele leraar. Door de beperkte onderwijskundige sturing in de kleuterafdeling, ontwikkelde het team er zich weinig gelijkgericht. De gezamenlijke doelgerichtheid heeft in beide afdelingen nog groeikansen.
- Er zijn weinig formele afspraken en impulsen die het efficiënt samenwerken tussen teamleden bevordert. Afgezien van de personeelsvergaderingen organiseert de school **weinig formeel overleg**. De teamleden ervaren het informeel overleg als een meerwaarde.
- De **interne kwaliteitszorg** krijgt voornamelijk aandacht binnen het MDO. De school laat kansen liggen om outputgegevens zoals genormeerde tests, methodegebonden toetsen en toetsen van de koepel grondig te analyseren om deze te gebruiken voor het borgen en bijsturen van het onderwijsleerproces. De analyses beperken zich meestal tot algemene reflecties met weinig diepgang. De school bewaakt in onvoldoende mate de benutte onderwijstijd voor de implementatie van het leergebied lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling.
- De school staat aan het begin van een ontwikkelingstraject voor het **talenbeleid**. Er zijn al waardevolle initiatieven rond talensensibilisering en taleninitiatie. Een aanbod voor de anderstalige kinderen is in ontwikkeling. De aandacht voor de communicatie groeit.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het resultaatgericht werken voor Nederlands in beide afdelingen.
- De aanpak van wereldoriëntatie in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De zorggevoeligheid bij meerdere teamleden.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Leergebiedoverschrijdende eindtermen systematisch en planmatig nastreven.
- Het gelijkgericht gebruik van een referentiekader in de kleuterafdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Gerichte zorgondersteuning op de klasvloer in beide afdelingen.
- De deskundigheidsbevordering gericht invullen voor alle teamleden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De onderwijskundige sturing in de kleuterafdeling.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor het leergebied lichamelijke opvoeding in de kleuterafdeling.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor lager onderwijs.

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor
lichamelijke opvoeding

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 september 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geredigeerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Geert DE WITTE

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: